



SUNTAŽNIEKS

Suntažu pagasta mēnešraksts

Nr. 05 (301)

Ceturtdiena, 2019. gada 30. maijs

ŠAJĀ NUMURĀ:

- CSDD ziņas

- Teātra svētki Suntažos

- Skolas ziņas

- Pirmie uzvārdi Suntažos 1834. gada Dvēseļu revīzijas dokumentos

- Mākslas skolas jaunumi

- Pasākumi kultūras namā vasarā



Foto Andris Linde

*“Kaķīša dzirnavas”
Amatierteātra “Sauja” pirmizrādē
/režisors Didzis Cauka/*

CSDD DARBA LAIKS

Pilnveidojot klientu apkalpošanu, sākot ar maiju Ceļu satiksmes drošības direkcijas (CSDD) Ogres klientu apkalpošanas centrā (KAC) divas dienas - pirmdien un trešdien - tehniskās apskates un transportlīdzekļu reģistrācijas pakalpojumu varēs saņemt no plkst. 08.30 līdz pat 19.00.

Pagarinātais darba laiks CSDD pakalpojumu klientiem padarīs pieejamāku un ērtāku.

CSDD Ogres KAC darba laiks:

Transportlīdzekļu tehniskā apskate (transportlīdzekļiem ar pilnu masu līdz 3500 kg):

- pirmdienā, trešdienā: plkst. 08.30 – 19.00
- otrdienā, ceturtdienā, piektdienā: plkst. 08.30 – 17.00

Transportlīdzekļu reģistrācija:

- pirmdienā, trešdienā: plkst. 08.30 – 19.00
- otrdienā, ceturtdienā, piektdienā: plkst. 08.30 – 17.00

CSDD atgādina – lai paātrinātu tehniskās apskates procesu, ir iespējams jau savlaicīgi veikt visus ar tehnisko apskati saistītos maksājumus e-pakalpojumu sadaļā “Maksāt par tehnisko apskati” <https://e.csdd.lv/makstehapsk/>.

Pieteikties tehniskajai apskatei uz noteiktu dienu un laiku var CSDD e-pakalpojumu sadaļā “Tehniskās apskates pieraksts” <https://e.csdd.lv/tapiers/>. Vienlaikus tiek saglabāta iespēja pieteikties tehniskajai apskatei telefoniski, zvanot pa CSDD diennakts uzzīņu tālruni 67025777.

Rolands Rumba,

VAS „Ceļu satiksmes drošības direkcija” sabiedrisko attiecību speciālists

SKOLAS ZIŅAS

Suntažu vidusskolas “Labinieku” ekskursija uz Raunu 3.05.2019.

Katru gadu skolas mācībās labākie, veiksmīgākie skolēni, kā balvu par centību, saņem iespēju doties ekskursijā. Šogad pretendenti izvēlējāmies pēc augstākās vidējās atzīmes, jo gada atzīmes būs zināmas tikai mācību gada beigās.

Skolēni, kas ieguva iespēju doties ekskursijā:

Roberts Mārtiņš Berners	4.kl.	Elizabete Dika	6.kl.
Emīls Bogdanovs	4.kl.	Anita Liepiņa	6.kl.
Valdis Brauns	4.kl.	Agnese Graudiņa	7.kl.
Anželika Giņko	4.kl.	Tomass Andrukovičs	7.kl.
Patrīcija Paula Lapire	4.kl.	Ivars Melnis	7.kl.
Emīls Miķelāns	4.kl.	Ērika Spilo	7.kl.
Matīss Nikitovs	4.kl.	Betija Elza Eiduka	8.a kl.
Samanta Stepāne	4.kl.	Marta Marija Maurāne	8.a kl.
Alise Steprāne	4.kl.	Roze Pakere	8.b kl.
Mētra Marta Zuce	4.kl.	Adriana Krūze	8.b kl.
Emīlija Ašmane	5.kl.	Īrisa Brička	8.b kl.
Marija Anna Ādamsone	5.kl.	Mareks Kārklīšs	9.kl.
Krista Bērziņa	5.kl.	Līna Katrīna Knodze	9.kl.
Gustavs Ivansons	5.kl.	Diāna Peinberga	9.kl.
Lelde Liepa	5.kl.	Sanija Zandberga	9.kl.
Katrīne Petroviča	5.kl.	Roberts Eiduks	11.kl.
Evelīna Rudzīte	5.kl.	Una Juškāne	11.kl.



Pie Raunas Staburaga

Foto Skaidrīte Andževa

Aija Lauva 11. kl.
Dana Leibome 11. kl.
Samanta Deguna 12. kl.
Elvita Gavre 12. kl.
Ekskursijā devāmies

uz gleznaino Raunu, ko ieskauj Raunas upe un pakalni.

Raunā aplūkojam Raunas Staburagu – lielāko šūnakmens veidojumu Latvijā.

Uzkāpām vienā no Latvijā lielākajiem pilskalniem – Tanīsa pilskalnā, no kura bija

redzama plaša apkārtnē.

Viesojāmies veselīgo čipšu ražotnē, piedalījāmies meistarklasē, iepazīnāmies ar čipšu gatavošanu no bietēm, upenēm, kāpostiem, burkāniem u.c.

Izgājām Raunas dabas taku un pabijām Velna alā.

Apskatījām Raunas pilsdrupas, estrādi, uzkāpām skatu tornī.

Diena bija bagāta ar iespaidiem par redzēto skaistumu, kas mīt tepat netālu – Raunā.

Bija gandarījums gan par redzēto, gan par skolēnu prasmi baudīt piedāvāto.

Direktora vietniece mācību darbā

Skaidrīte Andževa

SKOLAS ZIŅAS

Drāmas un radošās komunikācijas pasākums

Suntažu vidusskolas piedāvātā interešu izglītības programma dažādās mākslās ir plaša un daudzveidīga. Līdztekus koriem, deju kolektīviem un sporta nodarbību pulciņiem vidusskolā darbojas arī Drāmas un radošās komunikācijas grupa Gundara Caukas vadībā. 8.maija vakarā pils bēniņos grupas dalībnieki un viņu vadītājs ļāva klātesošajiem ieskatīties radošā procesa darbu rezultātā - demonstrējot gan nopietnas, gan humora pilnas īsfilmas, kā arī izspēlējot G. Caukas dramatisējumu "Pēc trīs dienām pirmsdien sešos vakarā" pēc O. Žanaidarova stāsta "Taņa" motīviem. Pasākuma apmeklētājiem bija iespēja uz brīdi nokļūt, šķiet, kādā paralēlā pasaulē. No ikdienas apstākļiem ļoti atšķirīgu vidi radīja gan darbu demonstrēšanai izvēlētas telpas - izgaismotie un tomēr joprojām mazliet spocīgi pils bēniņi, gan arī iespēja ieskatīties talantīgo jauniešu iekšējā pasaulē, klausoties viņu pašu radītos tekstus un attēlojot režisora izvēlētas lomas. Vakars aizritēja radošas enerģijas un pārdomu noskaņā.

Jāpiemin, ka jauniešu darbs novērtēts arī Latvijas bērnu un jauniešu teātru festivālā "... un es iešu un iešu!" ietvaros Valmierā. Vēl pirms pirmizrādes Suntažos īsfilma /rokpoēma "Es esmu mīlestība" (Tina Ancāne, Samanta Deguna, Raimonds Batura) atzīta par labāko visas Latvijas mērogā Jauno īsfilmu mākslinieku konkursā. Tajā pašā festivālā labākās aktrises apbalvojums piešķirts tieši Suntažu radošās komunikācijas grupas iestudējumam.

Režisors Gundars Cauka saka, ka radošie darbi un to tapšanas process nav ne viegls, ne vienkāršs. Lai kaut kas taptu, nepieciešama neatlaidība, spēja pārvarēt bailes no neizdošanās un vērtēšanas, un mērķis, tāpēc ceļš līdz darba rezultātam ir garš un dažādu emociju piesātināts. Prieks redzēt un just, ka grupas dalībniekiem piemīt nepieciešamās īpašības un radītie darbi ir ar saturu, domu un personīgu darba radītāja pieskārienu, kam viennozīmīgi liels atbalsts ir bijis grupas vadītāja Gundara Caukas padoms, sapratne un reizēm arī pamudinājums nepadoties un novest darbu līdz galam.

Un kas zina, varbūt kādu dienu mēs par šiem jaunajiem māksliniekiem un viņu panākumiem dzirdēsim arī Latvijas un pasaules mērogā!

Agnese Brauna



Foto Renārs Deguns

Pils bēniņos



Foto Renārs Deguns

Gundara Caukas Drāmas grupa pēc izrādes



Foto Andris Linde

Skats no izrādes



Foto Andris Linde

Skatītāji neparastā vidē



Foto Andris Linde

Radošās komunikācijas grupas dalībnieki un vadītājs Gundars Cauka

SKOLAS ZIŅAS

Vides olimpiāde Ogresgala pamatskolā

2. maijā notika vides olimpiāde Ogresgala pamatskolā. Tajā piedalījās četras meitenes no Suntažu vidusskolas: Elizabete Dika, Elizabete Donska (6. klase), Lelde Liepa un Katrīna Barkāne (5. klase)

No sākuma mēs pildījām individuālo darbu uz lapām, kura jautājumu atbildes mūsu četrotne apsprieda pēc individuālās daļas.

Pēc individuālās daļas mums bija grupu darbi gan skolā, gan ārā. Laikapstākļi nebija perfekti, jo bija vēss un lietains. Uzdevumi bija dažādi, gan par ātruma vai temperatūras mērīšanu, gan par automobiļu skaitīšanu un eksperimentēšanu. Protams, bija arī jāatbild uz jautājumiem.

Neskaitot sliktos laikapstākļus, man likās, ka olimpiāde bija interesanta.

Elizabete Dika



Foto Ilona Kārklīņa

Olimpiādes dalībnieces no Suntažu vidusskolas



Foto Tina Eliza Ancāne

Pie ūdenskrituma

“Makšķerēšanas aktivitātes”

Saulainā un vējinā 16. maija rītā pilns autobuss čalojošu bērnu dodas no Suntažu vidusskolas pagalma jūras virzienā, lai piedalītos Latvijas lauku konsultāciju centra un Vides aizsardzības pārvaldes rīkotajā nodarbībā “Makšķerēšanas aktivitātes”. Vai iekšzemes skolēnu domas par ūdens nozīmi un dzīvību tajā mainīsies pēc piejūras pilsētas apmeklēšanas?

Salacgrīvā mūs laipni sagaida Dabas aizsardzības pārvaldes izglītības centra “Ziemeļvidzeme” pārstāve Inta Soma, kura ievēd 7.8.a un 8.b skolēnus un viņu audzinātājas I. Puķi, I. Kārklīņu, I. Ludāni Latvijas ūdeņu un zivju pasaulē. Piedaloties daudzveidīgās praktiskās aktivitātēs, iepazīstam Latvijas zivju daudzveidību, vietas, kur tās vislabprātāk uzturas, veidu, kā noteikt zivju vecumu un citu interesantu informāciju, piemēram, ka ķilavas un šprotes nav divas dažādas zivis un bundžinās jūrā nepeld, zivs ir viena – brētliņa – un atkarībā no tās apstrādes veida iegūst attiecīgu nosaukumu. Turpinot ciemošanos izglītības centrā, apmeklējam interaktīvo izstādi “Lasis godā celts”, kurā gan no speciālistes stāstītā, gan demonstrētās filmiņas, gan veicot interaktīvos uzdevumus vairāk uzzinām par šo vērtīgo zivi.

Apmeklējums nebeidzas ar Dabas aizsardzības pārvaldes mājīgajām telpām, apejot apkārt milzīgai balķu sienai Salacgrīvas ostā, kas nu jau vairākus gadus aizsedz vietējiem iedzīvotājiem un pilsētas viesiem skatu uz jūru, nonākam pludmalē, kur aktīvi darbojamies, meklējot un atpazīstot dažādas Baltijas jūras ūdeņos sastopamās gliemenes.

Pēc interesantām nodarbībām vietējā ēstuvē ir iespēja nogaršot tepat jūrā ķertos grunduļus. Tad pie Salacgrīvai vārdu devušās upes tiekamies ar vietējā makšķernieku kluba “Salackrasti” vadītāju Oļegu Sumčenko, kurš mu-

Ceļojums

Arī šogad norisinājās “Esi Līderis!” un Rīgas Komercskolas organizētais ceļojums, kurā piedalījās jaunieši no visas Latvijas, tajā skaitā četři skolēni no Suntažu vidusskolas - Artis Farins, Santa Makarova, Tina Elīza Ancāne un Daniels Krūze. Ceļojums ilga no 27.aprīļa līdz 5.maijam, un ceļojuma galamērķis bija Horvātija. Viss ceļš tika pavadīts autobusā, taču naktsmītnes katru dienu atradās citā vietā. Ceļojuma laikā pabijām 7 valstīs, taču visvairāk prātā ir palikusi apburošā Horvātija ar savu Adrijas jūras piekrasti, kalnaini skaistā Austrija ar savu fantastisko galvaspilsētu - Vīni un Donavas pērle - Budapešta ar savu izsmalcināto arhitektūru. Ceļojumā tika iegūti jauni draugi un pazīņas, pozitīvas emocijas un neaizmirstamas atmiņas.

Liels paldies projektam “Esi Līderis!” un Rīgas Komercskolai par fantastiski noorganizēto braucienu un iegūto pieredzi!

Santa Makarova

dina nostiprināt saudzīgu attieksmi pret Latvijas ūdens resursiem, daloties ar savu pieredzi ūdeņu kopšanā, maluzvejnieku kontrolēšanā un lielāko izvilktu zivju rekordiem. Aizrautīgā diskusijā ar Oļegu Sumčenko iesaistās ar 10.klases audzēknis Pēteris. Raisās idejas par jauno makšķernieku klubu Suntažos.

Atceroties dienas laikā dzirdēto un redzēto, zinošākie saņem balviņas no Latvijas lauku Konsultāciju centra, bet 16 gadus nesasnēgušie skolēni katrs saņem savu makšķernieka -juniora -karti, kas apliecina piederību šī aizraujošā vaļasprieka cienītāju saimei.

Lai saulaina vasara un ne asakas!

Indra Puķe



Foto Indra Puķe

Skolēni Dabas aizsardzības pārvaldes izglītības centrā “Ziemeļvidzeme”

SKOLAS ZIŅAS



Foto Rēdars Deguns

Ogres mūzikas skolas Suntažu nodaļas skolēni un pasniedzēji

***Lai mūzikai vārti vajā!
Lai atskan, lai sabirst notis kā pienenes plāvā!***

16. maijā Suntažu pils visos stūros skanēja instrumenti – priecīgā un lepnā satraukumā pavasara atskaite koncertam gatavojās Suntažu mūzikas skoliņas audzēkņi – nošu tik daudz, ka ne saskaitīt, gluži, kā pienenes plāvā!

Atkal gads pagājis, varam atskatīties un priecāties par audzēkņu muzikālo izaugsmi. Katrs audzēknis muzicēja, pārvarot satraukumu par kādu nejašu kļūmīti un cenšoties izpildīt skaņdarbu tā, lai gandarījums pašam, pedagogiem, bet vecākiem prieks un lepnums. Attīstīt spējas izjust mūziku emocionāli, saskatīt skaisto sevī un mūzikas skaņās ir mūzikas pedagoga viens no galvenajiem uzdevumiem. To var panākt ar ilgstošu, pacietīgu, rezultatīvu darbu instrumenta spēles un mūzikas teorijas stundās. Mācību procesā būtiski ir pedagoga, audzēkņa, vecāku regulāra sadarbība, vienotas prasības, uzdevumi mērķa sasniegšanai. Tikai tad mūzika spēj aizraut, vilināt, pārsteigt un iepriecināt... Betija ar Mendelsona "Dziesmu bez vārdiem"

aicina sapņot, Katrīna un Laima ar flautas skaņām vedina doties un darboties, Matīsa atskaņotās mūzikas no kinofilmas "Ilgais ceļš kāpās" laikā mūsu domas aizceļo tālu, tālu... Un vēl, un vēl... Notis, notis, notis!

Un tad, fanfārām skanot, sveicam Matīsu Brantu kā mūsu skoliņas 1. absolventu. Suntažu vidusskolas direktors Mārtiņš Leja svinīgi apbalvoja Matīsu ar īpašo "Pagodināšanas listi", bet ģitārspēles pedagogam Viktoram Fedosejevam un mūzikas teorijas priekšmetu skolotājai pasniedza Atzinības rakstus par audzēkņa sagatavošanu eksāmeniem.

20. maijā visi audzēkņi veiksmīgi pabeidza mācību gadu. Tika kārtots pārceļšanās eksāmens specialitātē.

24. maijā Matīss Brants izlaidumā saņēma diplomu par Ogres mūzikas skolas absolvēšanu. Esam lepnī un iepriecināti par



Publicitātes foto

Pedagogi Viktors Fedosejevs, Inita Andzeva un 1. absolvents Matīss Brants

Matīsa panākumiem!

Priecājamies, ka Ogres mūzikas skolas Suntažu nodaļā ar nākamo mācību gadu tiks piedāvāts apgūt arī klarnetes, saksofona spēli. Tāpēc aicinām jaunus audzēkņus atsaukties piedāvājumam. Iestāju pārbaudījumi jau maija beigās, vai papilduzņemšanā jūnijā. Visu informāciju var iegūt skolā, mūzikas kabinetā.

OMS Suntažu nodaļas vadītāja Inita Andzeva

*Vecāku sapulce nākamo piecgadnieku grupai 6. jūnijā pulksten 17.00 Suntažu vidusskolā.
Skolotājas Edīte un Sanda*

SKOLAS ŽIŅAS

Sarkanā zvaniņa svētki

17.05. tāpat kā katru gadu svinējām Pēdējā zvana dienu, kad 9. un 12.klasei ir beigušās stundas un sākas eksāmeni. 9.klasei pirmais eksāmens būs jau 22.05. latviešu valodā.

Bet svētki sākas ar skaistām kleitām meitenēm un uzvalkiem zēniem, ar satraukumu, vai neaizmirsīsies vārdi dziesmai vai dzejolim.

Astotie jauki izrotājuši klasi, kurā mēs atrodamies visu dienu, skolotāji sagatavojuši īpaši šai dienai veltītus uzdevumus, un vissmiekīgākais, ka uz klases durvīm jauni skolas iekšējās kārtības noteikumi, kuros rakstīts, ka obligāti jānokavē stundas sākums, ka stundas laikā vismaz vienreiz jāiziet ārā un citas jautras lietas. Tas mums der! Mazliet nerātības un ēvēģēlības!

Pēc ceturtais stundas ejam ārā skolas priekšā uz kāpnēm un gaidām 12.klasi. Viss mazliet satraucoši un nepierasti, jo tā stāvam pirmo reizi. 1.klase atved 12.klasi un tad jau pasākums var sākties. Šoreiz visu esam gatavojuši kopā – 9. un 12.klase. Nav ko dalīties un katram savas dziesmas dziedāt. Neesam jau tik daudz! Dziedam kopā "Zemenes" un varbūt nostalgija pārņem

arī mūsu vecākus. Esam priecīgi par 8.klases apsveikumu – viņi mums uzdāvina lielu zemeņu grozu. Tik daudz, ka nespējam visu uzreiz apēst, jo arī svētku pusdienas ir bagātīgas un garšīgas. Un apkalpošana! Jūtamies īpaši, jo mūs apkalpo 8.klases skolēni kā restorāna viesus. Galds skaisti saklāts!

Klases stundā jūtamies vienoti, dabūjam katrs savu klases albumu, izlasām vēstules, ko septembra sākumā rakstījām paši sev vēl pie skolotājas Everitas Kagaines. Tas ir mīļi un smiekliīgi, jo ko tik mēs katrs sev neesam sarakstījuši. Tās gan vajadzēja lasīt pēc izlaiduma, bet tad jau nebūs laika, jo būs jābūt kopā ar savu ģimeni un radiem, bet tāpat jauki. Daži no mums ir aizkustināti līdz asarām, jo šādi kopā esam pēdējo reizi.

Stundas ir cauri, bet ir satraukums par eksāmeniem. Daži pat diezgan stipri bēdājas. Citi ir priecīgi par savām gada atzīmēm, jo ir pieliktas pūles un rezultāts ir patīkams. Nav kauns.

Novēlu visiem veiksmi eksāmenos! Bet lai tā būtu, cītīgi apmeklēt konsultācijas un ievērot skolotāju pēdējos norādījumus, jo arī skolotājiem būs liels prieks par jūsu sasniegumiem un labajām atzīmēm. Tad mums kopā būs gandarījums par paveikto!

Inīta Tolpežņikova



Foto Andris Linde

9. klase un pirmklasnieki



Foto Andris Linde

Divpadsmitie un pirmklasnieki

Maijs, māksla, mīlestība

14.maijā pēcpusdienā Suntažu kultūras namu pildīja priecīgi satraukti ļaudis, ziedu smarža, mūzika. Un kā nu ne – mūs gaidīja cilvēks, ko par savējo var saukt ļoti daudz. Gunta Būmeistare. Radošam cilvēkam apaļa jubileja ir īstā reize, kad izlikt plašākas publikas apskatei savu veikumu. Guntas gleznas – skaistas, noskaņām bagātas, koloristiski smalkas – priecēja skatītājus jau no maija sākuma. Šis vakars bija jauka iespēja tās papētīt tuvāk brīnišķīgā un nepiespiestā gaisotnē.

Skolas direktora Mārtiņa Lejas ievirzīti, sveicēji pulcējās „grupējumos” vai interešu



Foto Māra Mārtiņāne-Kaše

apvienībās un nāca teikt savus īpašos, mīlestības pilnos un patiesos vārdus. Vidusskolas kolēģi. Skolas vadība. Radošā „Studija+”. Speciālās izglītības jaunietes (dāmas?). Teātra mīļi un kultūras nama grupējums. Pils pagraba kolēģes no mākslas skolas. Individuālie sveicēji, kas neiekļaujas nevienā grupējumā, bet ir ne mazāk saistīti ar Guntu.

Un katram no mums Gunta ir mūsējā. Īpašā, neizvietojamā, dzirkstošā, radošā. Idejām bagātā, cilvēks-orķestris, talantīgā citu talantu skolotāja un māksliniece, labs draugs, azartiska fotogrāfe, fantastiska kolēģe...

*Pagraba kolēģe
Māra Mārtiņāne-Kaše*

SKOLAS ŽIŅAS



Foto Andris Linde

Krāsojam kopā ar mammām



Foto Andris Linde

Lielā Zive

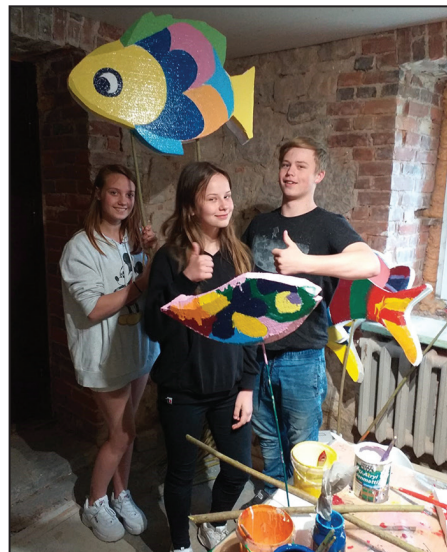


Foto Māra Mārtiņjāne-Kaše

Par paveikto lepnī!

Mākslas studijas pavasaris

Maijs ir mākslas studijas īstais ražas mēnesis. Izstādes, Diena mākslai, darbu skates mākslas skolā, diplomdarbi...

Lielajā pavasara izstādē aplūkojami 65 autoru darbi. Tie tapuši skolotāju Ineses Biržas, Sanitas Bērzkalnas-Čeveres un Māras Mārtiņjānes-Kašes vadībā. Pašu mazāko mākslinieku košais un dzīvespriecīgais veikums bija skatāms pils vestibīlā. Izstādi atklājām 2. maijā, pēc tam bija visiem kopīga krāsaina darbošanās studijas telpās. Katram tika viens izkrāsojams taurenīša spārns, bet kopā ar draugu veidojās vesels taurenītis. Pēc dažām dienām tie jau rotāja rotaļu laukumu.

Pavasariņi liksmu noskaņu turpinājām radīt īpašajā Lidojošo zivju darbnīcā 13. maijā. Uz Dienu mākslai bija aicināti visi vidusskolas bērni, ne tikai mākslas studijas audzēkņi. Īpašs prieks par azartiskajiem 1.-4. klases māksliniekiem, paldies audzinātājiem! Putuplasta zivis pamazām un neatlaidīgi, pārvarot krāsas plūšanu un tecēšanu, pārtapa krāsainās eksotiskās būtnēs.

Gatavošanās pirms tam bija nopietna – skolotājas Māra Mārtiņjāne-Kaše un Gunta Būmeistare izgriezā no putuplasta lielās zivis un mazās mailītes, zīmēja un līmēja. Paldies Armandam Andževam par operatīvo materiālu sagādi un Jānim Knutovam par līdzdalību projektā! Piektdienas rītā zivis, kā jau pienākas, aizlidoja līdz Mazās Juglas krastiem un apmetās nogāzēs un lejiņā starp tiltiem, lai priecētu garāmbraucošos un ejošos.

Plaša un daudzveidīga mākslas studijas izstāde Suntažu kultūras namā bija aplūkojama no 8. maija un iepriecināja ģimenes dienas kultūras apmeklētājus. Šoreiz bija īpaši jādodomā par darbu atlasī un izvietojumu, jo turpat blakus kultūras nama vestibīlā bija Guntas Būmeistares noskaņās un krāsās bagātās gleznas. Kaķu koris un smalkās mozaikveida

ziedu aplikācijas, ficētie un šūtie lačuki, košie zīmējumi un izteiksmīgie gleznojumi – kā vienmēr izstāde ļauj izsekot pārejai no brīvajiem un atraisītajiem mazo klašu bērnu darbiem uz mākslas skolas audzēkņu sarežģītāko sniegumu. 23. maijā, izstādes noslēguma pasākumā, autori tradicionāli saņēma izstādes dalībnieka kartes, izcēlām veiksmīgākos darbus izstādē, atskatījāmies uz mākslas studijas dalību konkursos Japānā, Polijā, Bulgārijā.

Iespēja augt un attīstīties ir. Suntažu mākslas studijā var apgūt arī padziļinātu, profesionālās ievirzes mākslas izglītību. Tāpēc īpaši cerīgi uzlūkojam tos, kam jau ir 10 un vairāk gadi vai kuri rudenī ies 4. klasē, jo ceram ieraudzīt mākslas skolas audzēkņa statusā. Lai tas piepildītos, jādodas uz Ogres Mākslas skolu 3., 4., 5. jūnijā, kur notiks konsultācijas un iestājekšāmenī. Iesniegumus var aizpildīt mākslas studijā līdz 31. maijam. Sīkāka informācija pa tālruni 29433711 (sk.Māra).

Mācības mākslas skolā ilgst 5 gadus un arī šobrīd tuvojas laiks, kad jāatvadās no absolventiem. Mākslas skolas beigšanas apliecības iegūs 3 Suntažu audzēknes. Alise Ceimere, Liene Grava, Adriana Krūze 29. maijā dosies uz Ogri, lai aizstāvētu savu noslēguma darbu vērtēšanas komisijas priekšā, bet 31. maijā pl.18 notiks mākslas skolas izlaidums.

Skolas vecuma bērni var pieteikties Vasaras radošajai darbnīcai no 5. līdz 9. augustam. Kā allaž, meklēsim interesantus risinājumus dažādu materiālu pielietojumam, tāpēc vasaras darbnīca piemērota gan studijas audzēkņiem, gan tiem, kas ar mākslu līdz šim bijuši uz jūs. Pieteikties var, aizpildot iesniegumu uz vietas studijā līdz maija beigām vai līdz 30. jūnijam pa tālruni 29433711.

Suntažu mākslas studijas vadītāja
Māra Mārtiņjāne-Kaše



Foto Andris Linde

Pirmsskolas grupas izstādes atklāšana skolā



Foto Andris Linde

Mācību gada un izstādes noslēgums kultūras namā

TEĀTRA SVĒTKI SUNTAŽOS

Teātra svētki Suntažos

25.maijā Suntažos dienas garumā norisinājās teātra spēlēšanas svētki. Ar dažāda satura un rakstura izrādēm teātra cienītājus priecēja amatierteātri no Īslīces, Praulienas, Sarkaņiem, Pļaviņām un Lauberes. Muzikālu sveicienu klātesošajiem veltīja Suntažu kultūras nama sieviešu vokālais ansamblis "Svīre". Dienas izskaņā ar jubilejas pirmizrādi "Kaķīša dzirnavas" Suntažu amatierteātris "Sauja" (rež. Didzis Cauka) noslēdza teātra spēlēšanas svētku dienu, kas bija veltīta "Saujas" 15 gadu jubilejai.

Kā jau dzimšanas dienā pienākas, pēc dzimšanas dienas sveicienu un apsveikumu saņemšanas ballīte turpinājās Suntažu brīvdabas estrādē "Gliemežvāks", tādējādi atklājot vasaras pasākumu sezonu!

Agnese Brauna



Foto Andris Linde

Skati ni izrādes "Kaķīša dzirnavas"



Foto Andris Linde

Ministru konflikts



Foto Andris Linde

Melnaiss Runcis un Kaķītis



Foto Andris Linde

Amatierteātra "Sauja" dalībnieki pēc "Kaķīša dzirnavas" izrādes

PIRMIE UZVĀRDI SUNTAŽOS 1834. GADA DVĒSEĻU REVĪZIJAS DOKUMENTOS

Ievads

Uzvārdu piešķiršana cieši saistīta ar dzimtbūšanas atcelšanu. Dzimtbūšana ir zemnieku paverdzināšana feodālismā, kas Latvijā veidojās 15.–16. gs. un pastāvēja līdz 19. gs. sākumam. Tad zeme piederēja dzimtkungam ar visiem muižā dzīvojošiem zemniekiem. Zemnieki nedrīkstēja pārcelties uz citu dzīvesvietu bez kunga atļaujas. Zemnieki bija beztiesīgi, dzimtkungs varēja viņus pārdot, sodīt, pārcelt uz citu dzīvesvietu, ja kungam kas nepatika. Zemnieki bija spiesti strādāt dzimtkunga laukos bez atlīdzības, iet klaūšās un maksāt nodevas, vēl 1/10 daļa no zemnieka ienākumiem bija jāatdod baznīcai.

Dzimtbūšanas atcelšana jeb zemnieku brīvlaišana vispirms notika Igaunijas guberņā 1816. gadā. „Pēc gada 25.08. 1817. Jelgavā tika pieņemts brīvlaišanas likums Kurzemes guberņā, kas stājās spēkā 30.08.1818, kad to svinīgi pasludināja Aleksandrs I. Dzimtzemniekiem tika dota personīga brīvība, bet zeme palika muižnieku īpašumā, un viņi slēdza ar zemniekiem īstermiņa līgumus par tās izmantošanu” (Gvido Straube. Zemnieku brīvlaišanas laikmets. Nacionālā enciklopēdija. Latvija. 2018, 89. lpp.).

Vidzemes landtāgā [Dz.P. landtāgs no vācu *Landtag* – zemes sapulce, kas lēma par guberņas ārpolitiku un iekšpolitiku, nodokļiem, zemnieku likteni] priekšlikumu par brīvlaišanu iesniedza Reinholds Johans Ludvigs Samsons fon Himmelstjēns (1778–1858), vācu izcelsmes tiesībnieks un dzejnieks, viņu atbalstīja arī Vidzemes ģenerālgubernators marķīzs Filips Pauluči (1779–1849), itāļu izcelsmes Krievijas valsts pārvaldes darbinieks, militārpersona. Likumu landtāgā apstiprināja 26.03. 1819. (Pēc Straubes, turpat, 89. lpp.). Tātad dzimtbūšanu atcēla pirms 200 gadiem.

G. Straube raksta: „Vidzemē [...] brīvlaišanu sāka realizēt četros paņēmiēnos, kur pirmajā posmā, kas notika 1823. gada Jurgos, tika atlaista pirmā puse saimnieku [Dz. P. tos zemniekus, kurus kopā ar ģimenēm dzimtkungs bija izmitinājis kādā lauku sētā ar noteikta lieluma zemi], otrā posmā 1824. gada Jurgos – otra puse saimnieku, savukārt 1825. gada un 1826. gada Jurgos tika atlaisti kalpi un muižas ļaudis.

Brīvības pārejas stāvoklis turpinājās sešus gadus: pirmajos trīs gados zemniekiem nebija tiesību atstāt draudzes robežas, nākamajos trīs viņu kustības robeža kļuva lielāka – Vidzemē bruģa kunga un Kurzemē virskunga iecirknis. Tikai ar 1832. gadu zemnieki varēja brīvāk mainīt savu dzīves vietu, bet arī te bija saglabāts ierobežojums – guberņas robežas.” (Straube, turpat, 90. lpp.)

Uzvārdu avoti

Suntažu latviešu zemnieku pirmo uzvārdu analīzei izmantoti Latvijas Valsts vēstures arhīva materiāli (LVVA 1834. gada Dvēseļu revīzijas materiāli Suntažu muižā, 199. f., 1. apr., 465. lieta) un Suntažu mācītājmuižā (199. f., 1. apr., 466. lieta), salīdzināšanai – Suntažu draudzes grāmatas 1834. un 1835. gadā (235. f., 4. apr., 2410. lieta; 2411. lieta) u.c. Pirms uzvārdu piešķiršanas zemnieki tika saukti kristītajos vārdos un pēc māju vārda, kurā zemnieks vai zemiece dzīvoja, piemēram, Dreimaņa Eda, jo Eda dzīvoja „Dreimaņu” mājās, vai arī Zilnieka Andrejs, jo

Andrejs dzīvoja „Zilniekos”. Uzvārda trūkums raksturīgs nebrīviem cilvēkiem. Kad zemnieki ieguva pārvietošanās tiesības, daudzas Edas, Annas, kā arī Andrejus, Jāņus nevarēja vairs atšķirt citu no cita, tāpēc bija nepieciešami uzvārdi.

Suntažu Dvēseļu revīzijas dokumentos daži pirmie uzvārdi ir 1826., 1829., 1832. gadā, kad uzrādīti no muižas aizgājušie (*Abgegangene*) un atnākušie (*Hinzugekommene*) cilvēku uzvārdi. Suntažu vienkāršo zemnieku uzvārdi pilnībā ir atrodami 1834. gada Dvēseļu revīzijas dokumentos. Uzvārdu pētnieks Kristaps Krišs Upelnieks (1891–1944) ir secinājis, „vienīgie pirmdokumenti par uzvārdu došanu Vidzemē mums paliek 1826. gada revīzijas saraksti” (Upelnieks. Uzvārdu došana Vidzemes un Kurzemes zemniekiem. 1938, 51), tomēr Suntažu muižas revīzijas dokumenti pilnībā ir saglabājušies tikai no 1834. gada.

Rakstība

Pirmais, ar ko jāsastopas uzvārdu pētniekam, ir rakstība, – toreiz rakstīja vecajā ortogrāfijā, kas ievērojami atšķiras no mūsdienu rakstības: patskaņu garumu apzīmēja ar <h> aiz patskaņa, piemēram, ā, ē, ī, ū – ah, eh, ih, uh, arī divskani <o> rakstīja kā oh, piemēram, *Ohfiht*, t.i., *Osīt*, bet ne vienmēr, bieži vien patskaņu garumu nenorādīja un arī divskani /o/ ar <oh> nerakstīja vienmēr. Divskani /ie/ rakstīja kā <ee>. Ja patskani izrunāja īsi, tad aiz tā sekojošu līdzskani rakstīja divreiz: *Rubben*, t. i., *Ruben(is)*. Līdzskaņus /š/ un /ž/ pat nešķīra, rakstīja tikai /sch/, mikstinājuma zīmi burtam <ņ> nelika uz burta kājiņas, bet burta augšpusē, vai arī to aizmirsa. Ir vēl citas rakstības īpatnības, bet tās, ja lasītājs to vēlas, ir jāmeklē papildu literatūrā.

Toreiz atšķīrās ne tikai rakstība, bieži vien katrs rakstītājs vārdus pierakstīja pēc sev vien zināmiem likumiem. Pavērosim tabulu, kurā vienu un to pašu cilvēka uzvārdu un vārdu dažādos dokumentos apmēram vienā laikā ir pierakstījuši dažādi rakstītāji:

1829	1834. Dvēseļu rev.	1834. Suntažu draudzes gr.	1835. Suntažu draudzes gr.	Tagad
<i>Behrfing</i> Jekab (113. lp.o.p.)	<i>Behrfin</i> Jekab	<i>Behrfinſch</i> Jahkabs	<i>Behrfinſch</i>	Bērziņš Jēkabs
<i>Kapping</i> Marting (113. lp.o.p.)	<i>Kappin</i> Martin// Mahrſtin Kreewin Mikkel Martingſch d	<i>Kappinſch</i> Mahrſtinſch	<i>Kappinſch</i> Mahrſtinſch	Kapiņš Mārtiņš Krieviņš Miķelis Mārtiņa d.
<i>Krafting</i> Jane (112. lp.o.p.)	<i>Kraftin</i> Jahne // Jahnis	<i>Kraftinſch</i> Jahnis	<i>Kraftinſch</i> Jahnis	Kraștiņš Jānis
<i>Martingfohn</i> Marting (112.lp.o.p.)	<i>Martinſohn</i> Jekab Martin d.	<i>Mahrſtinſohn</i> Jehkabs	<i>Mahrſtinſohn</i> Mahrſtinſch	Mārtiņsons Mārtiņš, Jēkabs Mārtiņa d.
<i>Meſchakruhmīt</i> Mikkel	<i>Meſchakruhmīt</i> Mikkel	<i>Meſchakruh-</i> <i>miņſch</i> Mikkelsw	<i>Mikkels</i> <i>Meſchakruh-</i> <i>miņſch</i>	Mežakrū- miņš Miķelis

PIRMIE UZVĀRDI SUNTAŽOS 1834. GADA DVĒSEĻU REVĪZIJAS DOKUMENTOS



Eduarda Brencēna ilustrācija brāļu Kaudziņu „Mērnīku laikiem” 1964. g. izd. Ķēncis pie tiesas nama, 256. lpp.

Fotoprodukcija Juris Līnde

Šeit redzam atšķirīgu uzvārdu un vārdu atveidojumu, kas atkarīgs no rakstītāja izglītības un latviešu valodas prasmes.

Tolaik muižas skrīveris parasti bija vācietis, un viņa senči runāja viduslejasvācu valodā. Vācu izskaņu *-ing* pie uzvārdiem vācu valodā, kā raksta valodnieks Ernests Blese (1892-1964), lietoja viduslaikos (līdz 16.gs.), bet vēlāk tās vietā stājās *-er* (Blese. Latviešu personu vārdu un uzvārdu studijas. I. Vecākie personu vārdi un uzvārdi (XIII -XVI g. s.), 1929, 10). Latviešu uzvārdos vāciskais *-ing* atbilst latviešu *-iņš* vai *-ītis*, kuru 19. gs. krievu valodā atveido ar *-in*. Bet uzvārda rakstījums *Mefschakruhmit* ar *-it*, gaidāmā *-iņš* vietā, iespējams, apstiprina hipotēzi, ka toreiz rakstītāji nešķīra izskaņas *-iņš* un *-ītis*, ko novērojis E. Blese jau 15. un 16. gs. Rīgas latviešu uzvārdos (Blese 1929, 73).

Latviešu valodas pierakstā 1834. gadā daudzi uzvārdi atveidoti līdzīgi, pēc krievu manieres, par rakstītāja krievu rakstības tradīciju liecina viens nejaušs pieraksts *Biffeneekъ*, ar beigu „*ятъ*”, te uzvārdi ar latvisko izskaņu *-iņš* atveidoti ar *-in*: *Leepin*, *Kraftin*, *Ohfolin*, *Berlin*. E. Blese *-in* min starp daudziem izskaņu variantiem 15., 16. gs. Rīgas uzvārdos, kas var būt radušies gan vācu, gan latviešu runātās valodas iespaidā, piemēram, *Appin* (Blese 1929, 72, 73).

Kā redzējām, rakstījums nav pastāvīgs, tas mainās atkarībā no rakstītāja manieres, laika gaitā vārdu rakstījums pakāpeniski kļūst precīzāks, atbilstošs latviešu izrunai.

Lielākas atšķirības pierakstā ir atsevišķiem uzvārdiem, kas vienā un tajā pašā dokumentā rakstīti dažādi un tagad lasāmi atšķirīgi, piemēram, *Indrik Ahdam Bedjor*, mucinieks (1834, 131. lp. Dvēseļu Revīzija), bet tā pati persona Suntažu draudzes grāmatā 1836. g. - *Indrik Bedgers*, mirušo sarakstā. Cits cilvēks ar līdzīgu uzvārdu - *Juris Bedgor Bertuls d.* ir minēts Dvēseļu revīzijas 163. lp.

Uzvārdu izvēlēšanās, pieraksts un to daudzveidība

Toreiz, 19. gs. 20. un 30. gados, liela problēma bija izvēlēties vārdu, kas būtu noderīgs par uzvārdu veselai dzimtai. Tā laika kalendāros un presē bija ieteikumi

uzvārdu izvēlei - ņemt vārdus no apkārtnes lietu nosaukumiem. Bet bieži vien skrīveri, kas uzvārdus reģistrēja, tos izmainīja vai piešķīra pēc savas saprašanas. Un toreizējā Suntažu muižā, kuras teritorija bija daudz plašāka nekā tagadējais Suntažu pagasts, kā arī mācītājmuižā bija liela uzvārdu dažādība. Mēģināsim tos grupēt pēc kopējām pazīmēm:

1. Suntažos, tāpat kā visā Latvijā, ir daudzi tādi latviešu uzvārdi, kuriem vārdi ņemti no apkārtnes lietu, dabas parādību, augu, putnu, dzīvnieku u.c. nosaukumiem. Šajā publikācijā izrakstītie 1834. gada Dvēseļu revīzijas uzvārdi ir doti gan vecajā rakstībā, gan iekavās - mūsdienu rakstībā: *Abfulehn* (Abzulēns, sk. Abz(e)-ul-ēn-s), *Aufin* (Auziņš), *Awotin* (Avotiņš), *Babbul* (Babul(i)s), *Bahlin* (Bāliņš), *Ballod* (Balodis), *Baltaus*, arī *Baltauf* (Baltaus(s)), *Baltron* (Baltronis), *Behrfin* (Bērziņš), *Birful* (Birzul(i)s), *Breedit*, *Breedis* (Briedītis, Briedis), *Dfenis* (Dzenis), *Eferin* (Ezeriņš), *Gailit* (Gailītis), *Grawe* (Grava), *Jaunskungs* (Jaunskungs), *Jaunohfolin* (Jaunozoliņš), *Kaktin* (Kaktiņš), *Kalniņ* (Kalniņš), *Kappin* (Kapiņš), *Karklin* (Kārkliņš), *Kaulin* (Kauliņš), *Klawing* (Kļaviņš), *Kļahwinsh* (Kļaviņš vai Klāviņš), *Kraftin* (Kraștiņš), *Krumin*, *Kruhmin* (Krūmiņš), *Kuschke* (Kušķis), *Lahzit* (Lācītis), *Laiwin* (Laiviņš), *Lapfe* (Lapsa), *Lasdin* (Lazdiņš), *Leepin* (Liepiņa, Liepiņš), *Leepeskahn* (Liepaskalns), *Lihzit* (Līcītis), *Ligot*, *Lihgot*, (Līgots), *Lukstin* (Lukstiņš), *Maffahlit* (Mazzālītis), *Medne* (Medne, Mednis), *Melbard* (Mellbārdis), *Mefschakruhmit* (Mežakrūmiņš), *Meerturrig*, arī *Meerturris* (Mierturiņš, Mierturis), *Nahwe*, *Nawe* (Nāve - *Jahnis Nahwe*, dzīvojis „Macīšos”, bet 1832. aizgājis uz Ropažiem), *Ohfiht*, *Ohfit* (Osītis), *Ohfolin* (Ozoliņš), *Pawar* (Pavārs), *Puķke* (Puķe), *Purrin* (Puriņš, no *pur(v)s*), *Puhrih* (Pūriņš no *pūrs*), *Putnin* (Putniņš), *Raffin* (Rasiņš), *Reekftin* (Riekstiņš), *Ruben* (Rubenis), *Rudfit* (Rudzītis), *Saulit* (Saulīte), 239), *Skalin* (Skaliņš), *Skuija* (Skuja), *Skilin* (Skiliņš), *Strafdin* (Strazdiņš), *Strafds* (Strazds), *Steebrin* (Stiebrīšs), *Up-pit* (Upītis), *Urge* (Urga), *Wezfeedin* (Vecziediņš), *Wefche* (Vēže, ticamāk *vēzis*, sal. uzvārdu *Vēže*, Blese 273, 16.gs.), *Wihkfne* (Vīksne, Vīksna), *Wiful* (Vizulis), *Wiffut* (Vizuts), *Sahlit* (Zālītis), *Seemel* (Ziemelis), *Sirdfin* (Zirdziņš), *Swaigfne* (Zvaigzne), *Zwirgzdin* (Zvirgzdiņš), *Zihrul* (Cīrulis), *Zeetumneek* (Cietumnieks - *Jekab Zeetumneek* dzīvojis „Šūšenu” mājās, no 1816.- 1827. atradies cietumā, vientiesis jeb plānprātīgs, 1934. gadā ir bijis 70 gadu vecs, bet nodzīvojis 100 gadu), *Zelmin* (Celmiņš), *Seltin* (Zeltiņš), *Sohben* (Zobens).

2. Uzvārdam izmantots tautības vai cilvēku grupas nosaukums: *Kafak* (Kazaks, arī mājvārds Zemgalē, kas liecina, ka kazaki bijuši pazīstami vai nu kā iecelotāji vai apzīmējums ļaudīm, kas bijuši kazaku zemēs, Blese 1929, 132), *Kreewin* (Krieviņš).

3. Suntažos atrodami tādi uzvārdi, kuru pamatā kristībvārds jeb priekšvārds, tāpat kristībvārds kļuvis par uzvārdu: *Alleks* (Aleksis); *Anfsche Anfis d.* (Anše vai Anže);

PIRMIE UZVĀRDI SUNTAŽOS 1834. GADA DVĒSEĻU REVĪZIJAS DOKUMENTOS

Augufsts (Augusts), *Bernhard* (Bernhards); *Eerik Eeriks d.* (Ēriks), *Mikail // Mikkail* [Mikails, vēlāk uzvārds mainīts, tas pats cilvēks pārsaukts par *Mikkelfohn* jeb Miķelsonu]; *Otto // Atte* (Oto, Ate); *Sihmon Sihmons d.* (Sīmons); *Werner* (Verners); *William* (Viljams).

4. Par uzvārdiem izvēlēts tēvavārds un vēl likts klāt *-sohn* 'dēls': *Adamfohn // Ahdamfohn // Ahdamfons* (Adamsons, Ādamsons); *Anderfohn* (Andersons), *Eerikfohn* (Ēriksons, Eriksons), *Freedricfohn* (Frīdriksons), *Indrikfohn* (Indriksons), *Jakabfohn, Jekabfohn* (Jākabsons, Jēkabsons), *Janfohn* (Jansons), *Johanfohn* (Johansons), *Jürgenfohn* (Jirgenšons, Jurgensons), *Kahrlfoh* (Kārlsons), *Martinsfohns // Mahrtnfohn* (Martinsons, Mārtiņsons), *Michelfohn // Mikkelfohn* (Miķelsons), *Tenniffohn (Taņņa d.)* (Tenisons).

Šiem uzvārdiem atbilstes ar tēva vārdu Suntažu muižas materiālos ir izdevies atrast uzvārdiem *Eerikfohn Eeriks d.*, *Indrikfohn Indriks d.*, *Janfohn Jahnis d.*, *Jekobfohn Jekabs d.*, *Michelfohn Mikkels d.*, *Tennifohn Taņņa d.*

Ir vēl uzvārds ar *-fohn*: *Jegerfohn* (Jegeršons), t. i., „mednieka dēls”, pēc nodarbošanās.

Iespējams, pēc šā modeļa ar izskaņu *-iņš* no tēva vārda ir darināts uzvārds *Kļahwinſch Kļahwa d.* (Kļāviņš Kļāva d.), vai arī no mājas vārda „Kļāvi”. Suntažu draudzes Vatrānes muižā ir mājas „Kļāvi” (*Klawe* (LVVA 199. f., 1. apr., 494. lieta Vatrānes privātmuiža 1816. 5. lp. o. p.; arī *Kliawe*), arī *-ēns* likts klāt tēva vārdam, piemēram, *Mahrz -ehn* (Mārcēns, t. i. Mārča dēls), līdzīgi *Brenc-ēns*.

5. Uzvārda izvēli ir iespaidojis mājas vārds, piem., *Leepeskaln* (Liepeskalns) dzīvo „Liepās” (*Leepe*}, *Kampe*, iespējams, sasaucas ar „Kampaniem”, kaut gan uzvārds *Kampe* plaši sastopams gan Vācijā, gan citur Latvijā. Ir bijis arī uzvārds *Reemers* (Riemers), ir mājas „Reemeris”, bet viņš savu uzvārdu drīz vien ir mainījis, kļūstot par *Reinberķi*, uzvārdu mainījis arī *Darra par Dorn*.

6. Uzvārdi *Bīriņš, Straupe, Wolmar* (Blese 1929, 133. min arī *Wolmer, Wolmers*, kas ir senākais Valmieras nosaukums) un *Berlin* ir saistāmi ar vietu nosaukumiem.

Uzvārds *Berlin* [latviski *Berliņš*?] ir daudzām tautām - vāciešiem, zviedriem, dāņiem, igauņiem un ebrejiem. Jāpiebilst, ka Suntažu draudzes Vatrānes muižā 19. gs. otrajā pusē ir bijušas mājas *Berlīne(s)*, bet ne uzvārda došanas laikā. (*Berlihne* - LVVA 235. f., 4. apr., 2437. lieta: 1871., 7. l.o.p.). Sakarību ar 1834. gada uzvārdu *Berlin* un māju nosaukumu nav izdevies atrast: *Jahn Berlin* 1822. gadā pārcēlies uz Ziemeļigaunijas Wesenbergu (Rakveri). Varbūt viņš ir bijis vācietis.

7. Interpretācijas problēmas ir uzvārdam *Rippen // Rippon // Rippan // Rippans* (Uz *Galudſen* (uz Galodziņiem) 1826. g. devies – Mikhel **Rippon**, sieva Anne Rippon, dēls Martin, kas miris 1828), arī Mikkel Ripan (1834), Mikkels Rippans (1835, 13. l.o.p.). Vārds *ripans* lietots suntalnieku valodā ar nozīmi ‘apaļš’. Vārds nav autores aktīvā leksikā, bet iznirst no bērnības atmiņu

dzīlēm, to lietoja mana tēva māsa. K. Mīlenbaha „Latviešu valodas vārdnīcā” (ME III 530) *ripains* ir ar nozīmi ‘apaļš, nobarojies’, ‘ar apaļiem plankumiem’. Tāpēc aplami ir šo uzvārdu pārvērst par *Ripānu*, kā to darījusi Inta Rogenbuka (Rogenbuka. Vidzemnieku uzvārdi 2016, 164), tas būtu tas pats kā vārdu *sarkans* pārveidot par *sarkāns*.

Neparasts ir uzvārds *Titkan*: *Reinis Titkan*, 1826. gadā no Suntažu lielskunga mājām viņš ir pārcēlies uz Jaunkalsnavu (LVVA 199. f., 1. apr., 465. lieta 122. lp. o. p.). Var izvirzīt tikai hipotēzi par uzvārda izcelsmi. E. Blese uzvārdu *Tytkens* atradis Alusnesēju brālības biedru sarakstos 1511. gadā un norāda uz līdzīgu mājvārdu *tītkani* Ādažos (Blese 1929, 267). Pie vārda *tītkani* ir norāde (senāk: „tit(ar)gani”, [iespējams, tautas etimoloģija] (Endzelīns. Latvijas vietu vārdi. I daļa Vidzemes vārdi. 1922, 36). Uzvārds *Tīkans* (2x) atrodams Veltas Staltmanes pētījumā (*Staltmane. Latišķskaja antroponimija. Familii*, 1981, 182).

Kā raksta valodas vēstures pētnieks Johans (Jānis) Zēvers (1868–1940), viduslejasvācu lietvārdu beigu daļa *-ken* atbilst lejasaugšvācu *-chen*, piem., lv. *kanīnken* ‘trusītis’ (Sehwer. Die deutschen Lehnwörter im Lettischen, 1918, 26). Iespējams uzvārda *Tytken, Titkans, Tīkans* pamatā ir igauņu kristībvārds *Tīts* jeb *Tīts* un *-ken* - ir viduslejasvācu valodas izskaņa. Tad, kad tiks apkopoti visi Vidzemes uzvārdi, varēs skaidrāk iezīmēt šā uzvārda lietojuma areālu un izcelsmi, un varbūt atradīsies arī citi uzvārdi ar šādu vārda beigu daļu.

Uzvārds *Kukkenau* - neskaidrs, pirmajā brīdī liekas, ka tas saistāms ar dzeguzes dziesmas atveidi vācu valodā - *kücken*, vai ar vietvārdu; vācu uzvārdu pētnieks Hans Bālovs (*Hans Bahlow*, 1900–1982) norāda, ka *Kuck* ir sens purva vārds sal. vācu vietvārdus *Kucklar, Kucksiepen, Kuckmere, Kuckenbeke* (Bahlow. Deutsches Namenlexikon. 1985, 301). E. Blese ir reģistrējis uzvārdu *Kuck* Rūjienā (Blese 1929, 197). Bet citā kontekstā E. Blese, analizējot Indriķa Chronikā minētos saliktos vārdus un to pārvērtības viduslejasvācu ietekmē, min *Kukenoys, Kukenois* un *Kukonoys* Kokneses nozīmē. Vai uzvārdam *Kukkenau* ir kāda saistība ar senāko Kokneses nosaukumu *Kukonoyse*, droši nevaram teikt.

Starp uzvārdiem neparasts ir *Segge* (Zege), šis uzvārds ir bijis kādam 12 gadu vecam puisēnam Krišam, kas bez vecākiem 1934. gadā dzīvojis „Jaunzemu” mājās. Iespējams, tas ir viens no vecākajiem Suntažu uzvārdiem, kas reģistrēts jau 17. gs. Valodnieks E. Blese to rekonstruējis un domā, kas tas varētu būt dzeguzes vārda savdabīgs pierakstījums, un tuvāks tam ir *Seghuse* (Blese 1929, 29, 55), kur ar burtu <s> pierakstīta /dz/ skaņa.

Esam aplūkojuši tikai daļu no pirmajiem Suntažu muižas un mācītājmuižas uzvārdiem 19. gs. sākumā, varbūt te lasītājam izdevies atrast savu vai kāda paziņas uzvārdu, ja vien valodas lietas negarlaiko. Suntažos daudziem ir bijuši vāciski uzvārdi, bet par tiem - turpmāk.

Dzintra Paegle

KULTŪRAS NAMĀ JŪNIJĀ, JŪLIJĀ, AUGUSTĀ

7. jūnijā pirmoreiz Suntažos **BAZNĪCU NAKTS**

No plkst. **21.00** koncerts pie Svētās Trīsvienības (Pareizticīgo) baznīcas drupām-
dzied koris Suntaži; vokālais ansamblis Svīre; Suntažu vidusskolas 5.-9. klašu koris un muzicē Ogres mūzikas skolas Suntažu filiāles audzēkņi;

ap plkst. **22.00** Vissvētākās Trīsvienības Katoļu baznīcā dueta **"MEDIANTE"**
koncerts (vokāls - Zane Jankuna; pavadījums - Māris Rozenfelds);

ap plkst. **23.00** Ev.Luteriskajā baznīcā Akadēmiskās un populārās mūzikas
koncerts - "VISA PASAULE ZIEDOS", (Sabīne Krilova - mecosoprāns; Madara Kalniņa - klavieres; Zane Pakalne - vijole; Aija Linde - alts; Elīza Sestule - čells).

LAIPNI AICINĀM!

15. jūnijā Plkst. **15.00** Suntažu vidusskolas **9. klases izlaidums,**

plkst. **18.00** **12.klases izlaidums.**

18.jūnijā organizēju **ekskursiju Suntažu senioriem.** Pieteikšanās un sīkāka informācija pa tālruni 29217856 Dzidra.

23. jūnijā plkst. **23.00** estrādē "Gliemežvāks" **LĪGO NAKTS BALLE** ar grupu **"VIDROKS"**. Ieeja brīva! Darbosies kafejnīca "BITĪTE"

28. jūnijā plkst. **20.00** estrādē "Gliemežvāks" koncertaģentūras BRAVISSIMO koncertprogramma joku plēšana latviskā garā **"LUSTĪGĀ ZIŅU UN DANČU ANDELE"**. Postfolkloras grupa **"RIKŠI"** un liepājas aktrīšu kopa **"ATŠTAUKAS"**. Ieeja 5,-EUR

Vasaras lielākie pasākumi Suntažu estrādē.

19.07. plkst. 21:00 **grupas CREDO jubilejs koncerts – balle.** Ieeja 7,- EUR

02.07. plkst.20:00 Koncertaģentūras BRAVISSIMO humoristiski ironiskais koncertuzvedums **"REIZ KLUSĀ VAKARĀ"**. Piedalās Latvijas profesionālo teātru aktrises – **Indra Burkovska, Regīna Devīte, Inese Ramute, un grupa "Rumbas kvartets"**. Ieeja 7,-EUR

16.08. plkst. 22:00 – 24:00 **vakars kopā ar rokgrupu B Optimist.** Ieeja 5,-EUR

31.08. plkst. 22:00 **Estrādes sezonas noslēguma disko balle.** Darbosies kafejnīca "Bitīte". Ieeja 3,-EUR

IZBRAUKUMI

01.06. koris Suntaži dziedās Balvos.

08.06. JĀK Spāre, SDK Suncele, VPDK Sunta dejas Ogrē.

21.06. folkloras kopa Saule svinēs Vasaras Saulgriežus Baldonē.

04.07. - 10.07. VPDK Sunta un SDK Suncele piedalās tautas deju festivālā Polijā.

No visas sirds pateicos "Atvaru" mājas kaimiņiem un Suntažu vidusskolas skolotājiem par jaukajiem apsveikumiem dzimšanas dienā! Agnese Sondore

Nekas uz šīs zemes nav vienāds,
ne upe, ne jūra, ne krasts.
Katram mirklim, stundai
un dienai piemīt kas savs un neparasts.
Katrs smilšu graudiņš, katrs gliemežvāks,
vētru un viļņu glaudīts, mirdz savādāks.
Katrs cilvēks pasaulē plašā
ir tik dažāds, kā cits neviens. *A. Krūklis*



**Sirsnīgi sveicam JĀNI LŪSI skaistajā dzīves jubilejā!
Veselību, izturību un dzīvesprieku!**

Suntažu pagasta pārvalde



Un kas par to, ka gadu vesels klēpis,
Kā plavu ziedi laika vāzēs mirdz,
Gan sūrumu, gan prieku katrs slēpis,
Bet viss ir bijis vajadzīgs priekš sirds.
Lai sajustu - cik dzīve tomēr skaista,
Kur tā kā darba bite vari būt,
To sudrabu no mirkļa kārēm vācot,
Kas neapsūb un vējos nepazūd!

(I.Kapškrūma)

Daudz laimes, prieka un veselības!

Visa laba vēlējumi

Agnesei Sondorei

skaistajā dzīves jubilejā!

Draudzenes

Neaizej! Neaizej viena,
No kurienes neatnāk!
Tu mana visbaltākā diena,
Tu - pati vislabākā, māt.

(V. Krīle)

**Izsakām līdzjūtību Zojai Kauliņai,
pavadot māti mūžības ceļā.**

Kaimiņi